

Everlyn Nicodemus

Black Bird

25.10.2025 – 01.02.2026

WIELS, Brussel

“Ik geloof in kunst als daad van vrijheid”

— Everlyn Nicodemus, *Black Bird*

Van schilderijen, collages en essays tot textiel en poëzie: het werk van Everlyn Nicodemus is geworteld in een jarenlange toewijding aan kunst als een ruimte voor heling en vrijheid voorbij de individuele expressie.

WIELS en de National Galleries of Scotland bundelen de krachten voor een retrospectieve van Everlyn Nicodemus, met meer dan tachtig werken uit een indrukwekkende artistieke carrière van ruim veertig jaar. De overzichtstentoonstelling brengt een verscheidenheid aan werken samen, van haar allereerste experimenten met schorsdoek tot haar meest recente tekeningen op papier, die getuigen van een gedurfde en levendige stijl die conventionele kaders doorbreekt.

Black Bird ontleent haar titel aan een nog ongepubliceerd manuscript van Nicodemus, en verwijst naar de poëzie en rijke beeldtaal die haar werk oproept. Via een speels gebruik van kleur, textuur en vorm opent Nicodemus nieuwe perspectieven van artistieke verkenning — als reactie op de wereldwijde onderdrukking van vrouwen, de diepgaande impact van racisme en haar persoonlijke trauma en herstel.

Nicodemus werd in 1954 geboren in Marangu, aan de voet van de Kilimanjaro in wat kort daarna Tanzania zou worden, en bracht haar vormende jaren door in een bruisende culturele, sociale en politieke context. In 1973 verhuisde ze naar Zweden, waar ze zich toelegde op de antropologie als reactie op het racisme dat ze daar ervoer. Samen met haar partner — kunsthistoricus en criticus Kristian Romare — verhuisde ze later naar Frankrijk, België en tot slot het Verenigd Koninkrijk, waar ze de afgelopen vijftien jaar heeft gewoond. In 1980 liet ze de sociale antropologie achter zich en omarmde ze de schilderkunst als haar *moedertaal*.

Haar onderzoek naar de Afrikaanse moderne kunst is van grote invloed geweest en biedt een nieuw perspectief op artistieke genealogieën die in de westerse canon grotendeels onderbelicht en verkeerd voorgesteld zijn. Haar oeuvre sluit aan bij deze traditie, maar ontwikkelt daarin een unieke taal van abstractie en figuratie, geworteld in haar eigen ervaringen en parallel aan het ritme van het leven.

Voor Nicodemus voelt de tentoonstelling als thuiskomen: ze bracht twintig jaar van haar door in Brussel. *Black Bird* is zowel een getuigenis als een pleidooi voor kunst als een daad van vrijheid.

Ik zou zeggen dat mijn pad richting de moderniteit binnen de kunst een rechte lijn volgde, zonder noemenswaardige problemen. De problemen doken pas op toen ik geconfronteerd werd met een bevooroordeelde witte Europese blik, die mij als Afrikaanse het recht op de moderniteit ontzegde en mij vertelde dat ik het bij de Afrikaanse traditie en “het primitieve” moest houden.

— Everlyn Nicodemus, *Black Bird*

“Ze heeft de geheimen, de stemmen van kleur en licht, het intieme gesprek tussen penseel en doek, de verandering van een oppervlak in beweging en in de ruimte verkend. De schilderkunst is voor haar allesbehalve een uitgeputte taal, maar wel een moedertaal die vandaag nog even oud en primordiaal is als de rotsschilderingen.”

— Kristian Romare, *Another way. Another path*, 1992

Curatrice: Sofia Dati

De tentoonstelling wordt georganiseerd in **samenwerking met** de National Galleries of Scotland, en **dankzij de genereuze steun van** Richard Saltoun Gallery. Speciale dank gaat uit naar Amir Shariat.

Biografie

Everlyn Nicodemus woont en werkt in Edinburgh. Ze verhuisde vijftien jaar geleden naar Schotland, na tussen 1990 en 2008 in Antwerpen en Brussel te hebben gewoond. Ze kreeg de Freelands Foundation Award 2022 voor haar retrospectieve in de National Galleries of Scotland, Edinburgh van oktober 2024 tot mei 2025. Haar werk is te zien geweest in verschillende solo- en groepstentoonstellingen, waaronder *Paris Noir*, Centre Pompidou, Parijs (2025); *Love is Louder*, Bozar, Brussel (2024); Richard Saltoun Gallery, Londen (2022); Andrew Kreps Gallery, New York (2023); *Hacking Habitat: Art of Control*, Utrecht, Nederland (2016); de 18de Biënnale van Sydney (2012), gecureerd door Catherine de Zegher; *Bystander on Probation*, The Brewery Arts Centre, Kendal, Verenigd Koninkrijk (2007); *Crossing the Void*, Cultuurcentrum Strombeek, Brussel (2004); *Displacements*, Universiteit van Alicante, Spanje (1997); *Vessels of Silence*, Kanaal Art Foundation, Kortrijk, België (1992); en de solotentoonstelling *Everlyn Nicodemus*, National Museum, Dar es Salaam, Tanzania (1980). Ze wordt vertegenwoordigd door Richard Saltoun Gallery, Londen, New York, Rome en Andrew Kreps Gallery, New York.

Publiek programma

Gesprek met Everlyn Nicodemus, Stephanie Straine en Sofia Dati (EN)

Vrij. 24.10.2025, 19:00

Lezing door Catherine de Zegher (EN)

Zat. 25.10.2025, 15:00

Lezing door Zoé Samudzi (EN)

Woe. 03.12.2025, 19:00

in samenwerking met KASK Curatorial Studies

Lezing door Osei Bonsu (EN)

Don. 29.01, 19:00

in samenwerking met KASK Curatorial Studies

Blijf op de hoogte van het publiek programma via wiels.org.

Praktische informatie

WIELS is open van dinsdag tot zondag van 11:00 tot 18:00 en elke 1^e woensdag van de maand tot 21:00

Perscontact voor interview- en beeldaanvragen:

Noor Van der Poorten, noor@wiels.org, +32 (0) 475 47 29 44

Beelden + credits

[Downloadlink](#) naar het digitale persdossier

WIELS

Als een van de toonaangevende instellingen voor hedendaagse kunst in Europa presenteert WIELS tijdelijke tentoonstellingen van nationale en internationale kunstenaars, zowel opkomende als meer gevestigde kunstenaars. WIELS is een plek voor creatie en dialoog, waar kunst en architectuur de basis vormen voor een discussie over actuele gebeurtenissen en kwesties, niet alleen via het tentoonstellingsprogramma maar ook door het organiseren van aanvullende activiteiten.

Van Volxemlaan 354

1190 Brussel

www.wiels.org